Diagramy przypadków użycia Wykład2

Zofia Kruczkiewicz

Tworzenie diagramów przypadków użycia

- 1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 2. Wytyczne tworzenia diagramów przypadków użycia (use-cases)

(wg Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I., UML przewodnik użytkownika)

- Model przypadków użycia identyfikacja i specyfikacja wymagań
- 4. Przykłady diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 5. Podsumowanie
- 6. Dodatek

Tworzenie diagramów przypadków użycia

1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)

Diagramy UML 2 – część pierwsza

Na podstawie

UML 2.0 Tutorial

https://sparxsystems.com/resources/tutorials/uml2/use-case-diagram.html

Dwa rodzaje diagramów UML 2

Diagramy UML modelowania strukturalnego

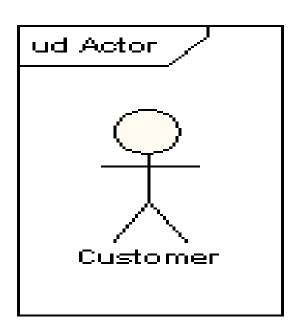
- Diagramy pakietów
- Diagramy klas
- Diagramy obiektów
- Diagramy mieszane
- Diagramy komponentów
- Diagramy wdrożenia

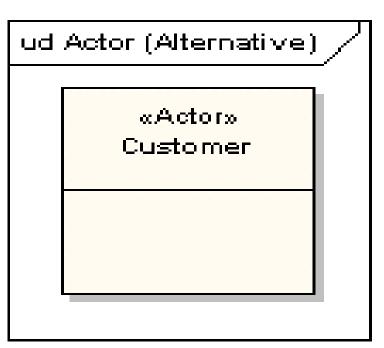
Diagramy UML modelowania zachowania

- Diagramy przypadków użycia
- Diagramy aktywności
- Diagramy stanów
- Diagramy komunikacji
- Diagramy sekwencji
- Diagramy czasu
- Diagramy interakcji

Diagramy przypadków użycia (Use Case Diagram)

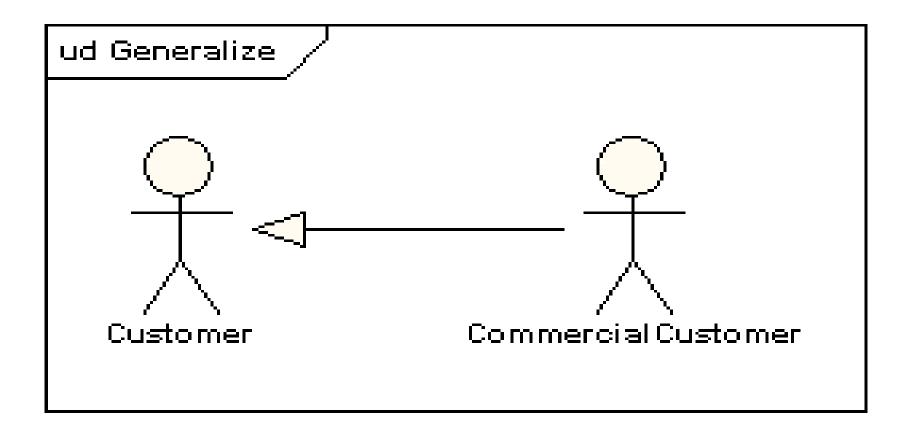
- Diagramy przypadków użycia opisują (modelują) wymagania systemu
- Przypadki użycia (*Use cases*) oznaczają funkcje udostępniane użytkownikom lub innym zewnętrznym systemom (Actors) przez projektowany system

Actors

- zewnętrzni użytkownicy Actor: ludzie, sprzęt, system
- rysowani jako figura lub klasa ze słowem kluczowym «Actor».

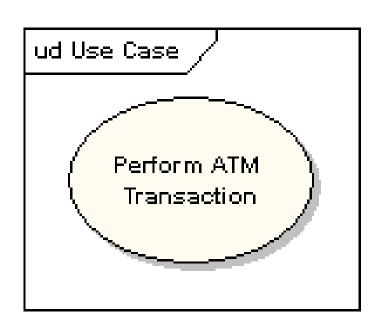

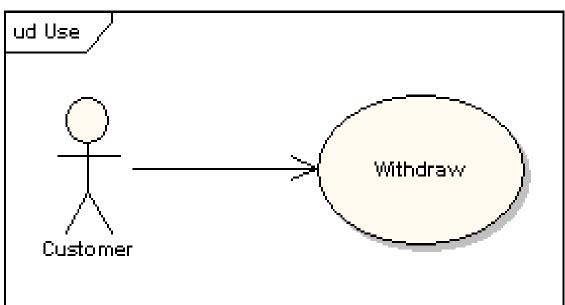
Związek między aktorami typu Generalization

Oznacza to dziedziczenie funkcji (przypadków użycia) przez aktora np.

Aktor CommercialCustomer

- posiada funkcje dziedziczone od aktora Customer
- może korzystać z innych przypadków użycia

Przypadek użycia (*Use Case*)

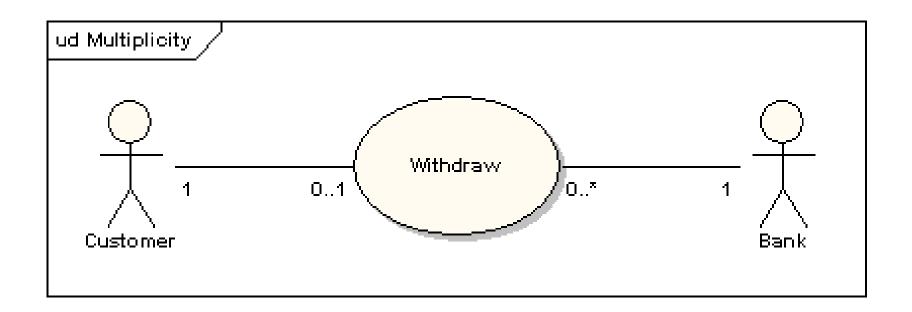
- Jednostka pracy
- Wysoki poziomom zewnętrznej obserwacji systemu
- Notacja elipsa
- <<>> znak stereotypu oznaczającego właściwości związku

Związek użycia przypadku użycia Use - skierowana strzałka

•Np. aktor *Customer* używa przypadku użycia *Withdraw* (pobiera pieniądze np. z konta)

Przypadek użycia powien być zdefiniowany w następujący sposób:

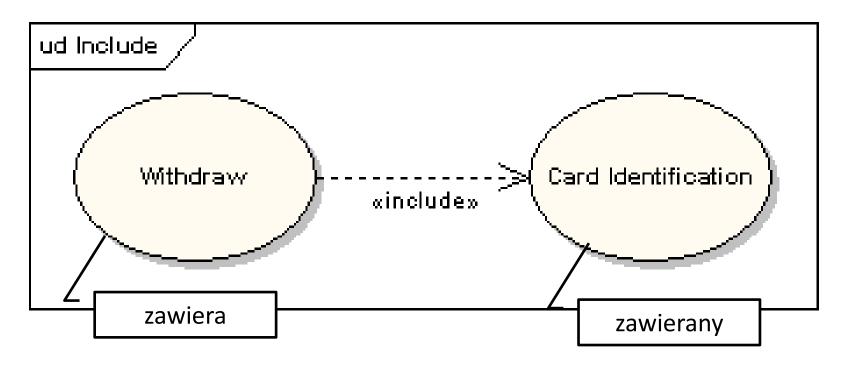
- Nazwa (fraza czasownika) i opis (krótki nieformalny opis tekstowy)
- Cel, wymagania funkcjonalne spełniane dla użytkownika
- Ograniczenia warunki "przed-" i "po-" wykonaniu przypadku użycia oraz niezmieniające się na skutek wykonania przypadku użycia
- Scenariusze sekwencja zdarzeń między systemem i zewnętrznymi użytkownikami (opis tekstowy)
- Diagramy scenariuszy diagramy aktywności
- Dodatkowe informacje np. identyfikacja karty płatniczej przed dokonaniem wyciągu z konta

Powiązania (Association) – liczność związku (Multiplicity)

Liczność instancji przypadku użycia na końcach połączenia między aktorem i przypadkiem użycia.

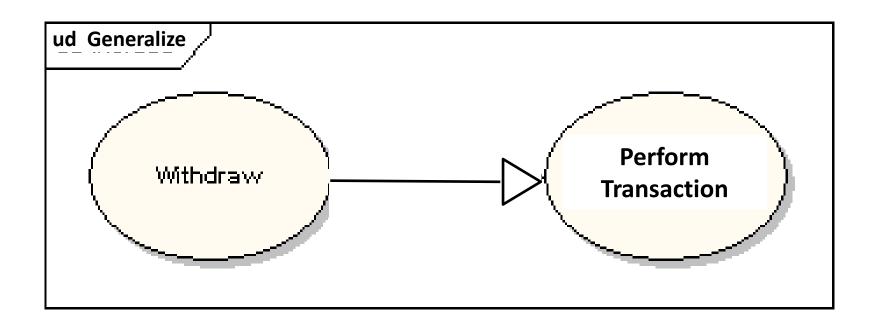
Np. aktor *Klient (Customer)* ma tylko jedną sesję wypłacania pieniędzy w danym momencie (*Withdraw*), natomiast *Bank* może mieć ich wiele w tym samym czasie

Związek Zawieranie <<include>>

Przypadek użycia **zawiera** jeden lub wiele innych przypadków użycia eliminując powtarzanie funkcjonalności systemu dzięki tej **wieloużywalności**, czyli zawieraniu.

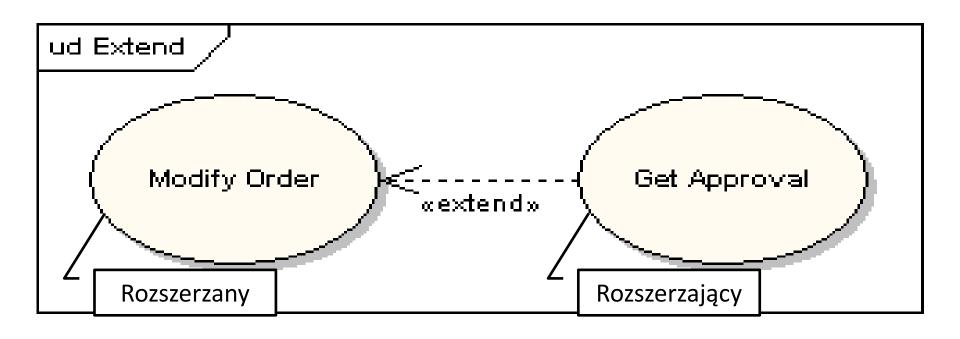
np. Pobranie z konta (*Withdraw*) zawsze (obligatoryjnie) musi wykonać identyfikację karty (*Card identification*). Również inne przypadki użycia mogą zawierać PU Card identification.

Związek między przypadkami użycia typu Generalization

Przypadki użycia mogą generalizować inne przypadki użycia.

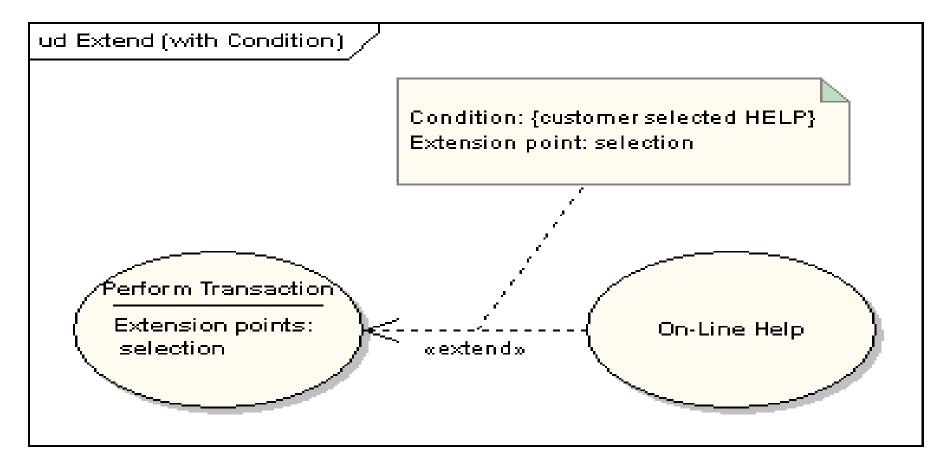
Np. Oznacza to dziedziczenie funkcjonalności przypadku użycia *Perform Transaction* przez przypadek użycia *Withdraw*

Związek Rozszerzanie <<extend>>

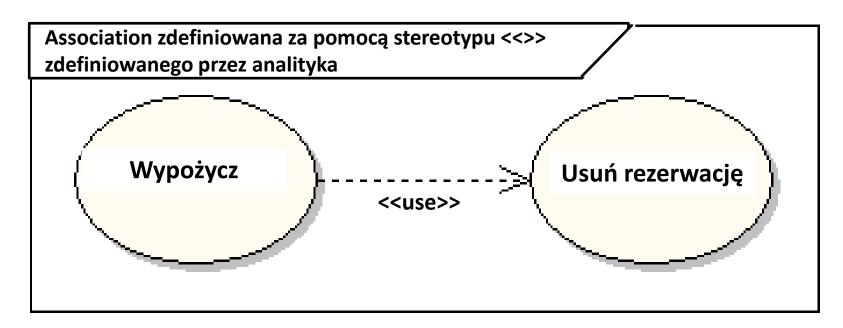
Jeden przypadek użycia **może być** użyty do rozszerzenia właściwości drugiego przypadku użycia

Np. Przypadek użycia *Zezwolenie* (*Get Approval*) opcjonalnie rozszerza właściwości przypadku użycia *Modyfikuj zlecenie* (*Modify Order*) - może wystąpić przed uruchomieniem procesu "Modify Order"

Punkty rozszerzające (Extension Points)

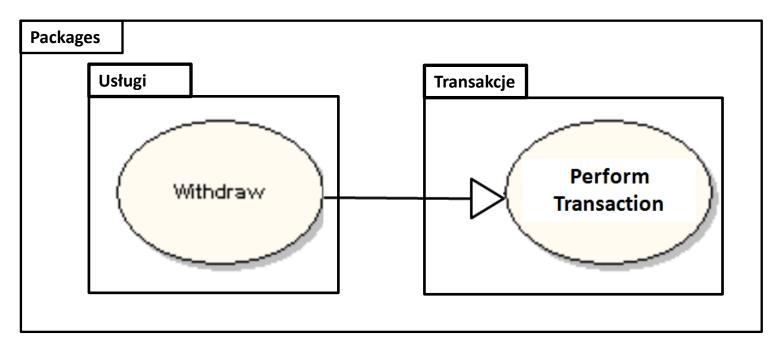
np.Punkt, w którym przypadek użycia *Wykonanie transakcji* (*Perform Transaction*) jest warunkowo rozszerzany (Condition) przez rozszerzający przypadek użycia *Pomoc* (*On-Line Help*) zgodnie ze znaczeniem punktu rozszerzania (Extension Point) np. przez *wybór* (*selection*)

Związek między przypadkami użycia typu Association

Przypadki użycia mogą być powiązane z innymi przypadkami użycia za pomocą asocjacji, której rodzaj może być zdefiniowany przez analityka za pomocą stereotypu o podanej nazwie <<nazwa>>.

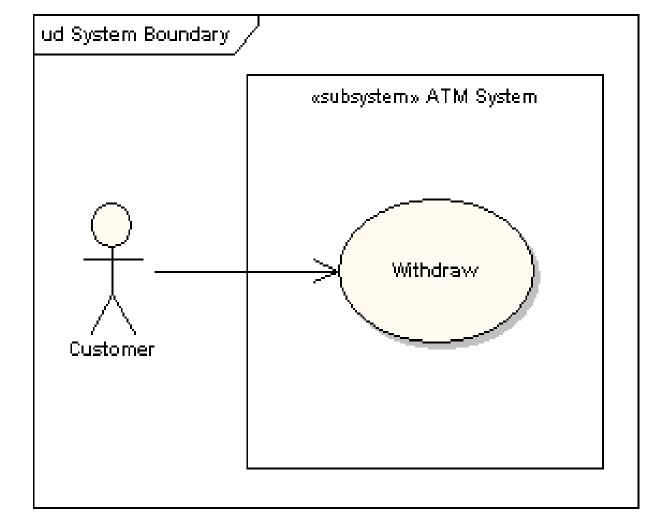
Np. Stereotyp <<use>>> może oznaczać, że przypadek użycia Wypożycz czasem musi użyć przypadek użycia Usuń rezerwację, aby zrealizować proces Wypożycz – tylko wtedy, gdy ta 15 rezerwacja zostala wykonana wcześniej.

Pakiet (package)

Pakiet służy do przechowywania przypadków użycia np. spełniających pewne funkcje w modelu – w celu uporządkowania diagramu.

Np. Przypadek użycia *Withdraw* jest usługą w pakiecie *Usługi,* a przypadek użycia *Perform Transaction* jest umieszczony w pakiecie z transakcjami (*Transakcje*).

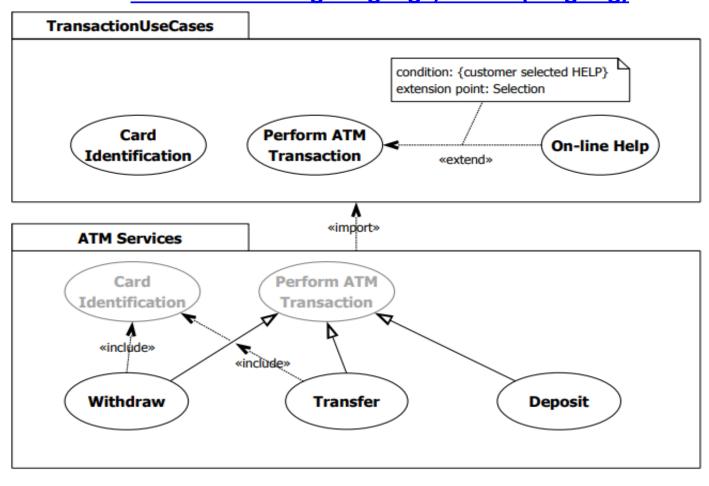

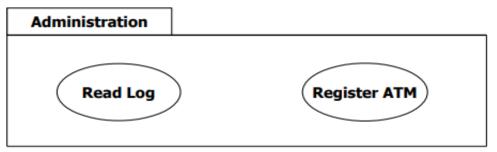
Granice systemu (System Boundary)

Aktorzy są na zewnątrz systemu np. ATM System, a przypadki użycia wewnątrz systemu.

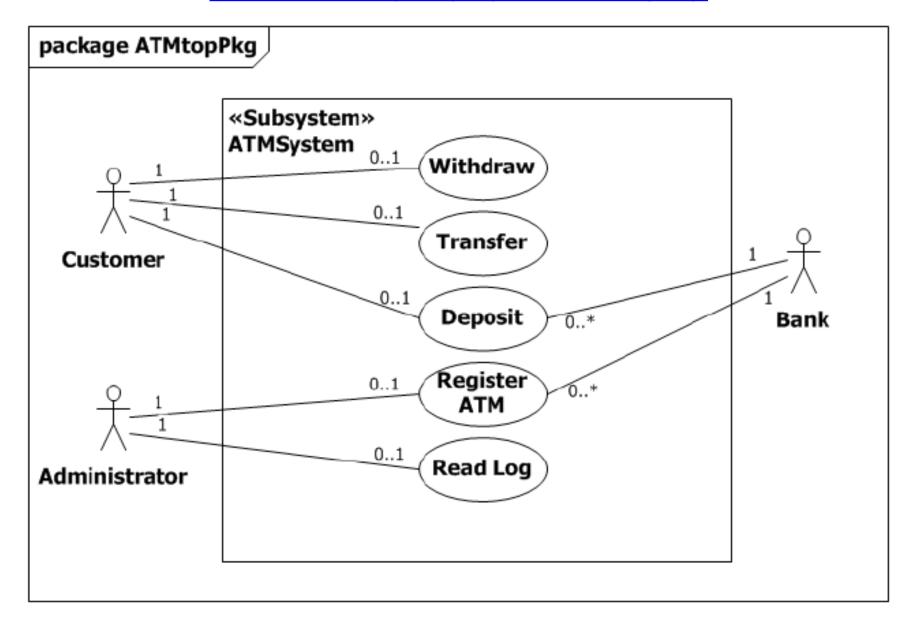
17

Przykład 1 diagramu przypadków użycia – https://www.omg.org/spec/UML Unified Modeling Language, v2.5.1 (omg.org)

Przykład 2 diagramu przypadków użycia-<u>https://www.omg.org/spec/UML</u> <u>Unified Modeling Language, v2.5.1 (omg.org)</u>

Tworzenie diagramów przypadków użycia

- 1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 2. Wytyczne tworzenia diagramów przypadków użycia (use cases)

(wg Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I., UML przewodnik użytkownika)

Identyfikacja aktorów i przypadków użycia

- 1. Należy wyznaczyć granice systemu w ramach środowiska
- 2. Należy zdefiniować wymagania systemu oprogramowania na podstawie opisu biznesowego "świata rzeczywistego" (slajdy 38-41, 54-57, 71-72) i na ich podstawie należy podać:
  - użytkowników aktorów systemu, zależności między aktorami typu dziedziczenie (*Generalization*) lub powiązanie (*Association*),
  - oczekiwane funkcje systemu (przypadki użycia),
  - powiązania między aktorami i przypadkami użycia oraz zależności między przypadkami użycia
- 3. Należy opisać każdy przypadek użycia np. wg szablonu podanego na slajdzie 9 (przykłady na slajdach 48-51, 62-69, 75-77)

Wytyczne przy modelowaniu granic systemu (p.1, slajd 21)

- Należy zidentyfikować aktorów działających wokół systemu.
   Oznacza to wyznaczenie grup użytkowników korzystających w określonym celu z projektowanego systemu (zarządzanie, pielęgnacja, usługi) (analiza wspólności i zmienności wykład 1)
- Należy uporządkować aktorów wg zależności typu powiązanie np. Klient korzysta z usług Sprzedawcy lub dziedziczenia: Komercyjny Klient dziedziczy przypadki użycia od Klienta (analiza wspólności i zmienności – wykład 1)
- Należy powiązać aktorów z przypadkami użycia za pomocą powiązań nadając im zidentyfikowane znaczenie za pomocą stereotypu wg podanych definicji

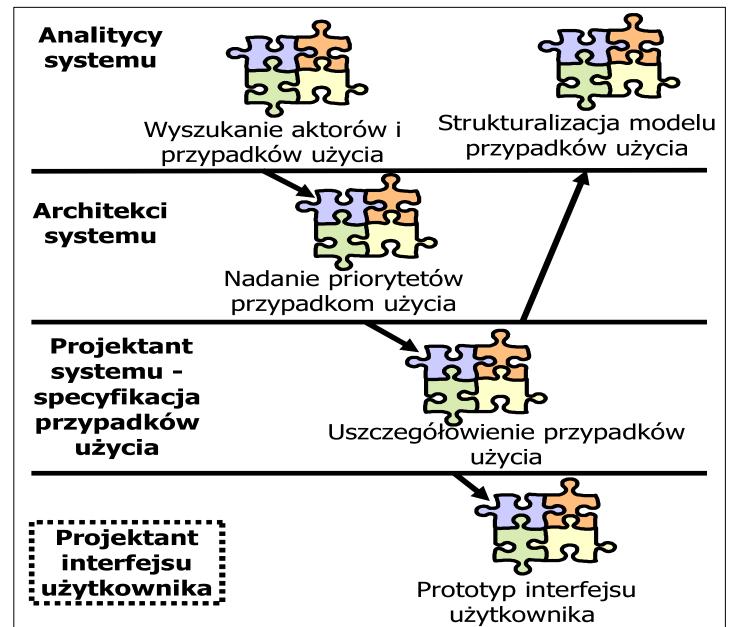
Wytyczne przy modelowaniu wymagań stawianych systemowi oprogramowania (p.2, slajd 21)

- Należy określić otoczenie systemu, czyli zidentyfikować aktorów
- Dla każdego aktora należy podać działania, jakie każdy aktor oczekuje od systemu (slajdy 44, 73)
- Działania należy zapisać jako przypadki użycia
- Należy wyłączyć powtarzające się ciągi działań i zastąpić je jednym nowym połączonym relacją <<include>> lub/i <<extend>> lub/i <<use><(przykład stereotypu zdefiniowanego przez analityka) lub/i zwykłym powiązaniem typu Association bez stereotypu lub/i za pomocą relacji Generalization (analiza wspólności i zmienności) – slajdy 45-46, 36, 74, 61.
- Należy uwzględnić tych aktorów, przypadki użycia oraz zidentyfikowane powiązania między nimi
- Można dodać do każdego aktora i przypadku użycia notatkę opisującą wymagania niefunkcjonalne (np. sprzęt, język, korzystanie z Internetu)

Wytyczne przy modelowaniu przypadków użycia (p.3, slajd 21)

- Należy opisać główny i nadzwyczajne ciągi zdarzeń każdego przypadku użycia (slajd 75 – pierwszy ciąg zdarzeń, slajd 76 – drugi ciąg zdarzeń) podając: czynności i dane używane podczas działania przypadku użycia
- Należy zdefiniować testy systemu (slajd 77) w odniesieniu do wybranego aktora i powiązanego z nim jednego lub grupy przypadków użycia podając stan początkowy i końcowy oznaczający powodzenie testu przypadku użycia (np. Wstawianie nowej książki jest możliwe tylko wtedy, gdy istnieje już jej tytuł w katalogu oraz posiada unikatowy numer. Po wstawieniu tej książki nie może być dwóch książek o tym samym numerze)

Rozdzielenie tworzenia interfejsu użytkownika i pozostałych warstw oprogramowania (wykład 1, wykład 6)

Tworzenie diagramów przypadków użycia

- 1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 2. Wytyczne tworzenia diagramów przypadków użycia (use-cases)

(wg Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I., UML przewodnik użytkownika)

3. Model przypadków użycia – identyfikacja i specyfikacja wymagań

Proces <u>identyfikacji</u> wymagań – z modelu biznesowego "świata rzeczywistego"

Produkty	Produkty wyjściowe	Opis produktu wyjściowego	
wejściowe - czynności			
lista kandydujących wymagań	Lista znamionowa status, szacowany koszt, priorytety, poziom ryzyka implementacji itp.		
zrozumienie kontekstu systemu (wykład 3)	Model dziedziny)* (domain model)-najważniejsze obiekty systemu: "rzeczy" lub zdarzenia podawane przez ekspertów	diagram najważniejszych klas dziedziny (domain classes) z niewielką ilością operacji-metod (około 10-50 w notacji UML), reszta przewidywanych klas w glosariuszu (glossary);	
	Model biznesowy* (business model) - wewnętrzny model procesu biznesowego organizacji, wyszczególniany przez stronę zamawiającą systemu (customers)	"business use case": a) Opis przypadków użycia ("uses cases") i aktorów ("actors") odpowiadających procesowi biznesowemu oraz klientom procesu biznesowego b) biznesowy model obiektowy (business object model) składający się z wykonawców (workers), encji biznesowych (business entities), jednostek pracy (work units) z "use case"	

Proces specyfikacji wymagań stawianych oprogramowaniu

funkcjonalne	Model	Proces reprezentowania wymagań jako przypadków użycia
wymagania	przypadków	UML oraz innych produktów:
	(identyfikacja przypadków użycia z modelu biznacowago)	1. opis tekstowy realizujących zachowanie systemu przy działaniu poszczególnych przypadków użycia - czyli opis sekwencji akcji odpowiednich do modyfikacji, przeglądu, projektowania i testowania,
	0 7	2. model przypadków użycia zawierający aktorów i przypadki użycia oraz powiązania (np. dziedziczenia) między nimi oraz: dodatkowo diagram czynności modelujący scenariusz przypadku użycia – wykład 3
	3. opis architektury przypadków użycia	
		4. glosariusz - definicje ważnych pojęć wyprowadzanych z modelu dziedziny lub modelu biznesowego,
		5. prototyp interfejsu użytkownika - interakcje między aktorami - ludźmi i oprogramowaniem
niefunkcjonalne	uzupełniające	1. specjalne wymagania zawierające niefunkcjonalne
wymagania	wymagania lub	wymagania w postaci opisu tekstowego
	indywidualne	2. ograniczenia środowiska i implementacji (np. typ
	wymagania	komputera, typ plików, rodzaj systemu operacyjnego, typ oprogramowania Internetu), zależności, konserwacja, zdolność do poszerzania,

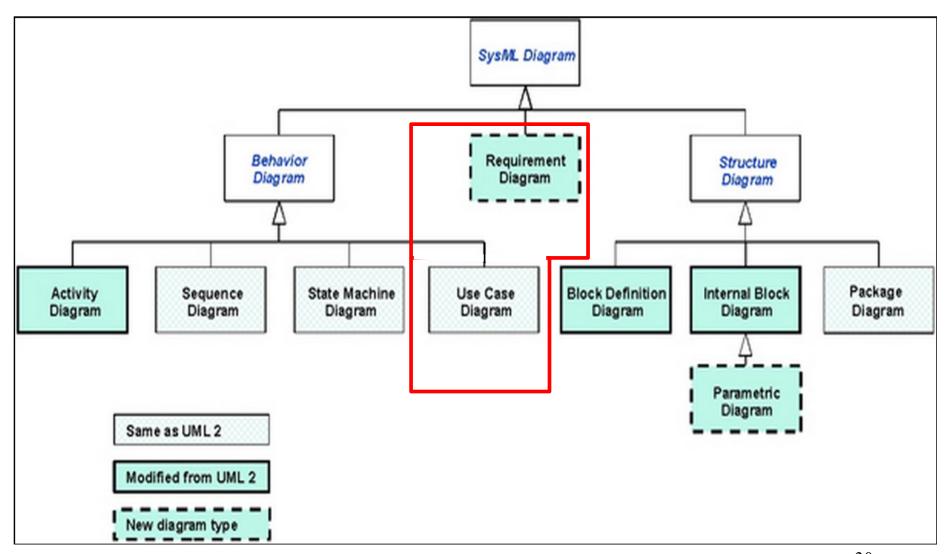
Rola wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych programu zidentyfikowanych na podstawie modelu biznesowego "świata rzeczywistego"

Wymagania przedstawiają czynności projektowanego oprogramowania

- Co program powinien robić, aby zautomatyzować procesy wykonywane przez tzw. zasoby ludzkie? – reprezentowane przez wymagania funkcjonalne.
- 2. Jakie rozwiązania technologiczne zastosować, aby program spełniał oczekiwania strony zamawiającej w zakresie bezpieczeństwa (security), niezawodności (safety), skalowalności i wydajności reprezentowane przez wymagania niefunkcjonalne.

Definiowanie wymagań

Zastosowanie diagramu wymagań SysML (wykład 1)

Przykład 1 identyfikacji przypadków użycia na diagramie przypadków użycia na podstawie zdefiniowanych wymagań wg przykładu z:

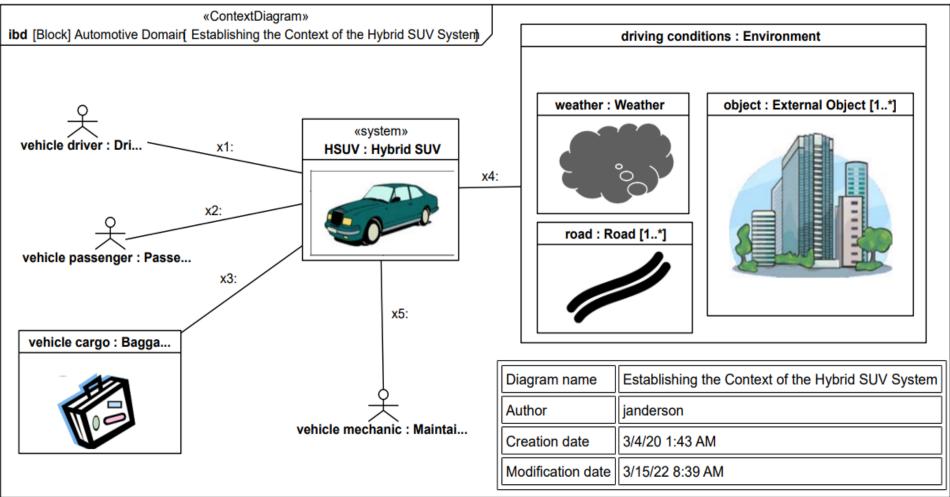
OMG Systems Modeling Language
(OMG SysML™)Version 1.7 Beta1
dotyczącego obsługi samochodu typu SUV (Sport Utility
Vehicle) z napędem hybrydowym

https://www.omg.org/spec/SysML/1.7/Beta1/PDF

Proces identyfikacji i specyfikacji przypadków użycia

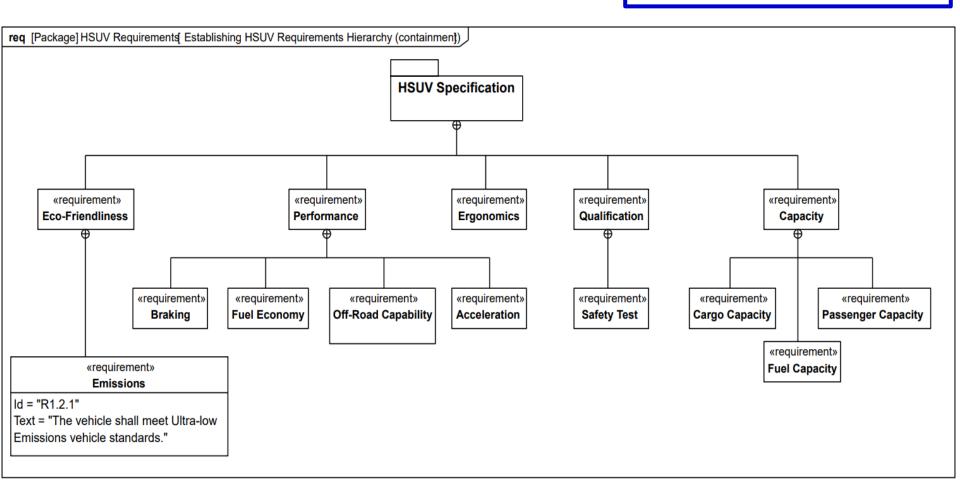
- I. Model biznesowy "świata rzeczywistego" w postaci diagramu kontekstu utworzonego przez eksperta problemu reprezentującego stronę zamawiającą czyli użytkownika i klienta, przekazana wykonawcy systemu
- II. Diagram wymagań oprogramowania prezentujący hierarchię wymagań oraz wymagania pochodne utworzony przez wykonawców na podstawie modelu biznesowego "świata rzeczywistego"
- III. Model przypadków użycia aplikacji oparty na diagramie przypadków użycia " utworzony przez wykonawców na podstawie diagramu wymagań tworzonego oprogramowania

I. Definiowanie elementów modelu biznesowego "świata rzeczywistego" za pomocą diagramu kontekstu- SysML, v1.7 (omg.org)

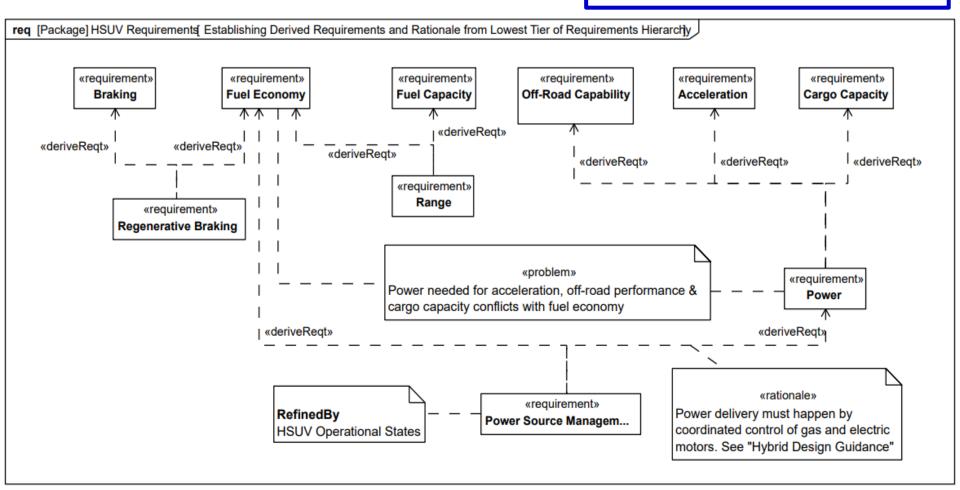
II. Diagram wymagań oprogramowania

a) hierarchia wymagań

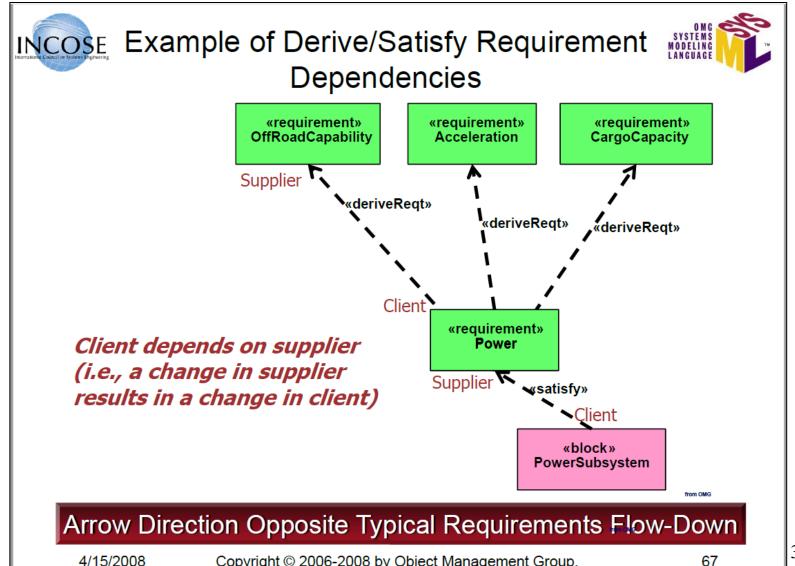

II. Diagram wymagań oprogramowania (cd)

b)wymagania pochodne

Znaczenie wybranych relacji : <<deriveReqt>> i <<satisfy>> między wymaganiami z diagramu wymagań

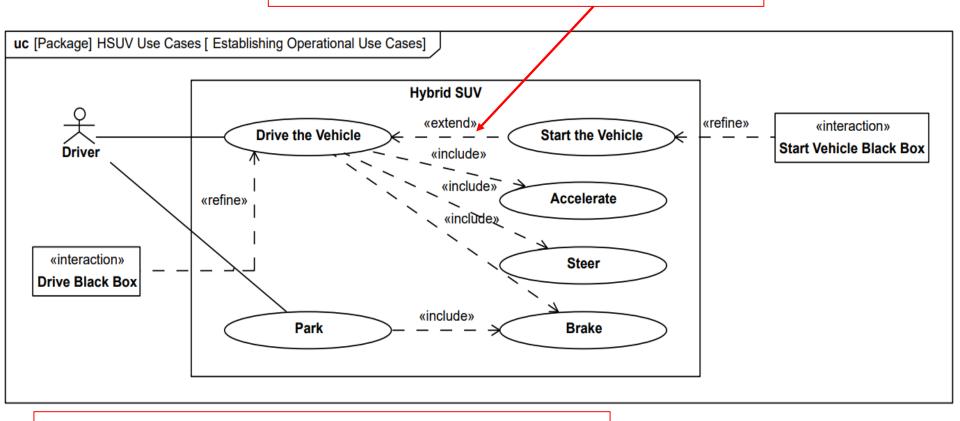

III. Diagram przypadków użycia zawierający specyfikację wymagań z diagramu wymagań oprogramowania

uc [Package] HSUV Use Cases[Establishing Top Level Use Cases] **Hybrid SUV Drive the Vehicle** Insure the vehicle InsuranceCompany RegisteredOwner Register the vehicle **Department of Motor Vehicle** Maintain the vehicle Maintainer

III. Diagram przypadków użycia zawierający specyfikację wymagań z diagramu wymagań oprogramowania (cd)

Opcjonalna czynność "Start the vehicle" – może wystąpić przed wykonaniem procesu "Drive the vehicle"

"Accelerate", "Steer" i "Brake" są częścią procesu "Drive the vehicle"

Przykład 2 identyfikacji i specyfikacji przypadków użycia na diagramie przypadków użycia System sporządzania rachunków

Proces identyfikacji i specyfikacji przypadków użycia

- I. Opis biznesowy "świata rzeczywistego" w języku klienta wykonanego przez eksperta problemu reprezentującego stronę zamawiającą czyli użytkownika i klienta, przekazana wykonawcy systemu
- II. Sformułowanie wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych aplikacji oraz utworzenie diagramu wymagań przez wykonawców na podstawie opisu "świata rzeczywistego"
- III. Model przypadków użycia aplikacji oparty na diagramie przypadków użycia utworzony przez wykonawców

I. Opis biznesowy "świata rzeczywistego" w języku klienta

1. Opis zasobów ludzkich

Co robia pracownicy?

2. Przepisy i strategia firmy

Co ogranicza działalność firmy?

3. Dane techniczne

```
Dane ilościowe:
    ilu pracowników,
    ile danych,
    jak często,
Dane o lokalizacji firmy
Dane o klientach firmy
Dane o używanym sprzęcie i oprogramowaniu
```

1. Opis zasobów ludzkich

Pracownik firmy handlowej może dodawać do katalogu produktów nowe produkty. Każdy produkt jest reprezentowany przez następujące dane: nazwa, cena netto lub nazwa, cena netto, podatek od ceny netto lub nazwa, cena netto i promocja od ceny netto lub nazwa, cena netto, podatek od ceny netto i promocja od ceny netto. Klient może założyć rachunek nadając mu unikalny numer oraz może dodawać nowe zakupy. Każda pozycja zakupu powinna zawierać inny produkt. W przypadku dokonywania zakupu tego samego produktu, który znajduje się w innej pozycji zakupu, należy jedynie zwiększyć ilość tego produktu w tym istniejącym zakupie. Klient może sprawdzić, jaką wartość ma rachunek oraz wartości zakupionych produktów z poszczególnych grup podatkowych. Pracownik firmy handlowej może dodawać nowe typy produktów. Pracownik ten może dodatkowo modyfikować i usuwać dane o produktach i promocjach.

2. Przepisy, strategia firmy

Pracownik ponosi odpowiedzialność za poprawność danych - odpowiada materialnie za niezgodność danych ze stanem produktów firmy handlowej. System sporządzania rachunków powinien być przyjazny dla klienta biznesowego

3. Dane techniczne

Klient może przeglądać katalog sprzedaży za pośrednictwem strony internetowej lub bezpośrednio za pomocą specjalnego programu (tak obsługuje już wdrożone programy). Zakłada się, że klientów, jednocześnie przeglądających dane katalogu sprzedaży oraz dokonujących zakupu produktów może być ponad 1000 oraz firma handlowa może oferować kilkadziesiąt tysięcy typów produktów. Firma handlowa składa się z kilku ośrodków w różnych miastach na terenie kraju (lista miast jest dołączona do umowy). Zaleca się stosowanie technologii Java.

II. Wymagania stawiane tworzonej aplikacji

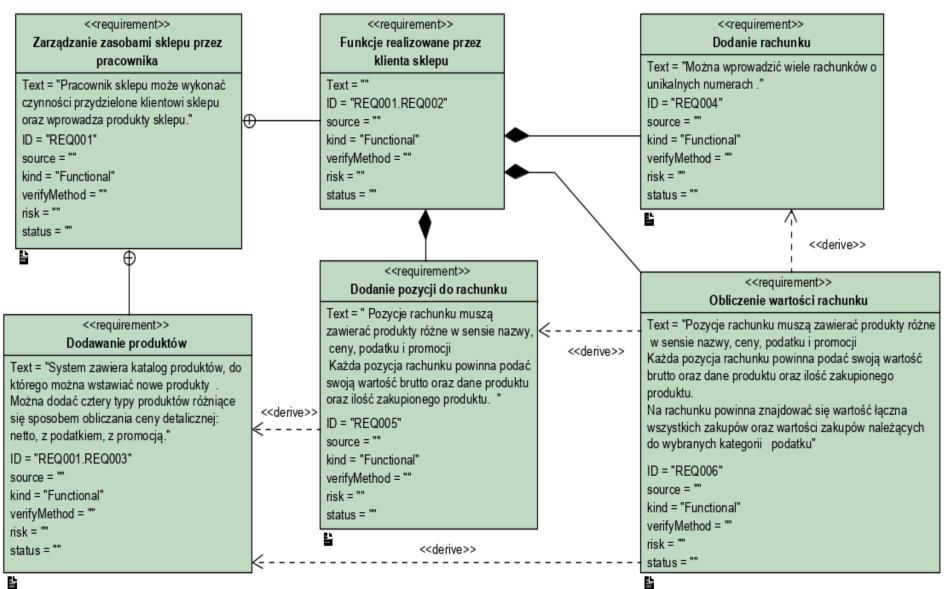
Lista wymagań funkcjonalnych

- 1. System zawiera katalog produktów , do którego można wstawiać produkty
- Można zakupić cztery typy produktów różniące się sposobem obliczania ceny detalicznej: bez promocji i bez podatku, z promocją i bez podatku, z podatkiem bez promocji, z podatkiem i z promocją,
- 3. Można wprowadzić wiele rachunków o unikalnym numerze
- Pozycje rachunku muszą zawierać produkty różne w sensie nazwy, ceny, podatku i promocji – pozycje rachunku to wynik zakupu produktu.
- 5. Każda pozycja rachunku powinna podać swoją wartość brutto oraz dane produktu oraz ilość zakupionego produktu.
- 6. Na rachunku powinna znajdować się wartość łączna wszystkich zakupów oraz wartości zakupów należących do wybranych kategorii na żądanie należy podać wartość rachunku.

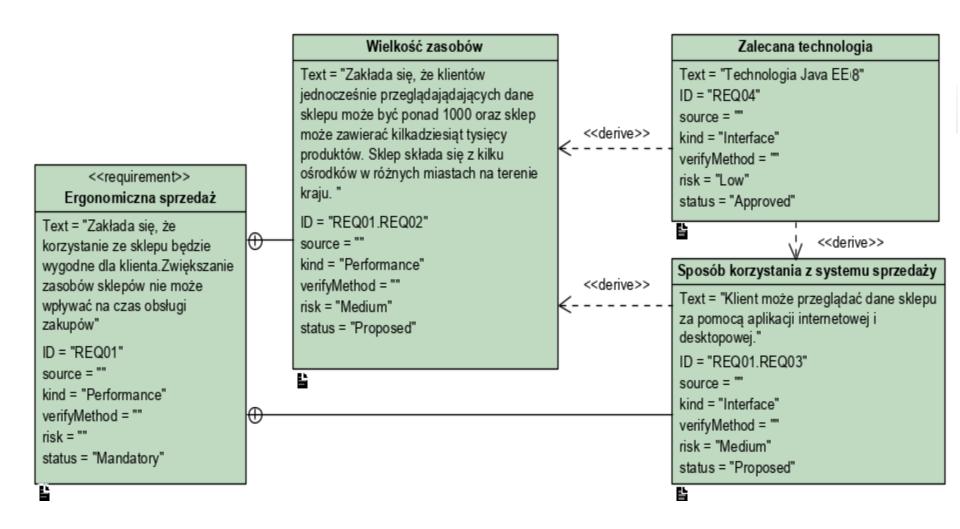
Lista wymagań niefunkcjonalnych

- 1. Wstawianie produktów może odbywać się tylko przez uprawnione osoby
- 2. Wstawianie nowych rachunków oraz wstawianie nowych zakupów jest dokonywane przez klientów
- Zakupy mogą być dokonane przez Internet przez aplikację uruchamianą przez przeglądarkę lub bez jej pośrednictwa

Diagram wymagań funkcjonalnych programu

Diagram wymagań niefunkcjonalnych programu

III. Model przypadków użycia aplikacji oparty na diagramie przypadków użycia. Przykład definicji aktorów

AKTOR	OPIS	PRZYPADKI UŻYCIA
Klient	Klient może dokonywać zakupów wybranych produktów przez Internet korzystając z przeglądarki lub z aplikacji	 PU Wstawianie nowego rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku</include> PU Obliczanie wartosci rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku</include> PU Wstawianie nowego zakupu powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku oraz powiązane przez <<include>> z PU Szukanie produktu</include></include>
Sprzedawca	Sprzedawca może dodatkowo dodawać nowe produkty	 PU Wstawianie nowego rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku</include> PU Obliczanie wartosci rachunku powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku</include> PU Wstawianie nowego zakupu powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku oraz powiązane przez <<include>> z PU Szukanie rachunku oraz powiązane przez <<include>> z PU Szukanie produktu</include></include></include> PU Wstawianie nowego produktu powiązane przez <<include>> z PU Szukanie produktu</include>

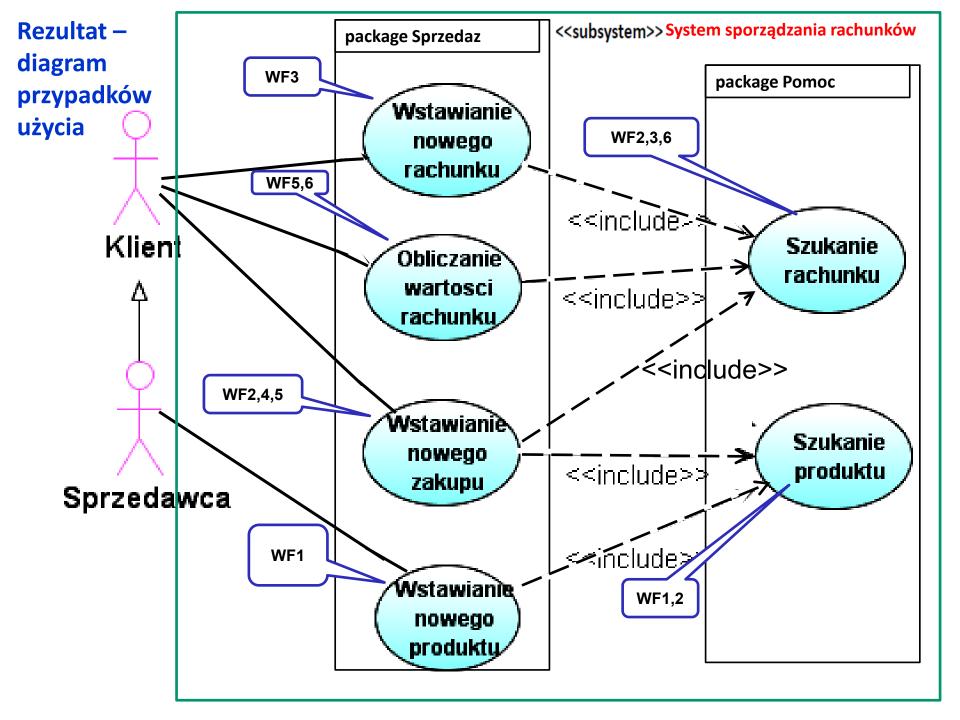

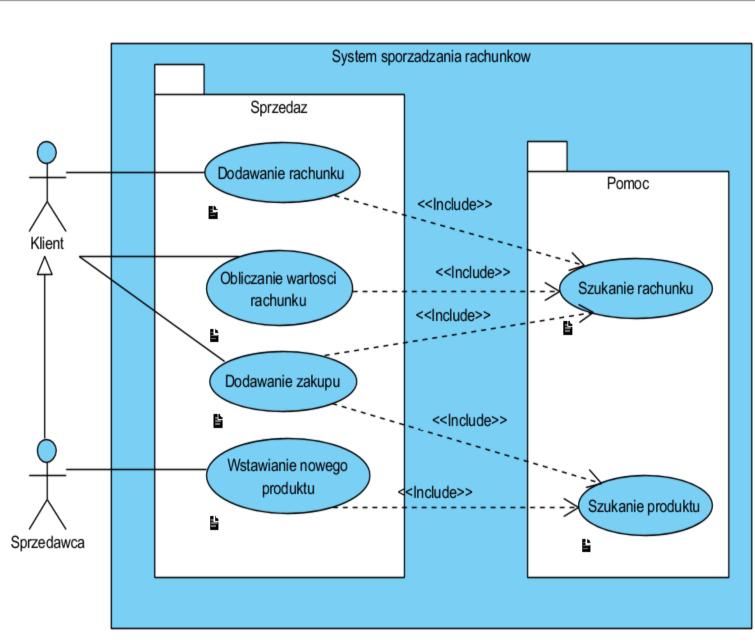

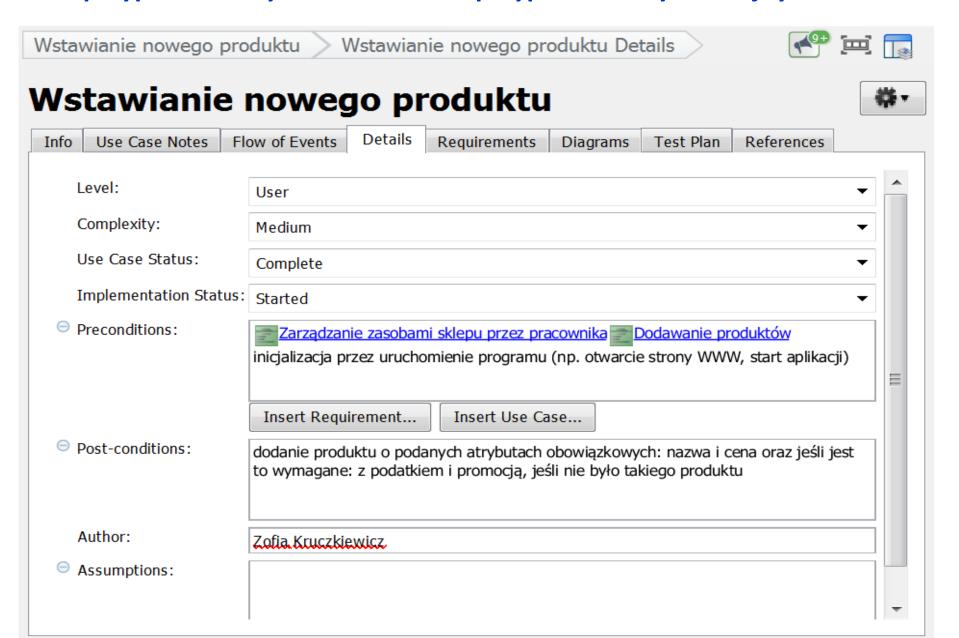

Table ETL Table

Powiązanie wybranych wymagań z jednym z przypadków użycia z diagramu przypadków użycia. Scenariusze przypadków użycia: slajdy 48-51

Opisy przypadków użycia

PU Szukanie produktu

OPIS

CEL: Poszukiwanie produktu

WS (warunki wstępne): może być wywołany z PU Wstawianie nowego produktu, PU Wstawianie nowego zakupu

WK (warunki końcowe): podanie produktu o podanych atrybutach obowiązkowych: nazwa i cena oraz jeśli jest to wymagane: z podatkiem i promocją lub komunikat o braku produktu PRZEBIEG:

- 1. Szukanie produktu przebiega wedlug atrybutow: nazwy i ceny (obowiazkowo) oraz podatku i promocji (jeśli jest to wymagane) zgodnie z danymi podanymi do przypadku uzycia
- 2. Jesli istnieje produkt o podanych atrybutach, zwracany jest produkt, w przeciwnym wypadku zwracana jest informacja o braku produktu.

PU Wstawianie nowego produktu

OPIS

CEL: Wstawienie nowego produktu

WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)

WK (warunki końcowe): dodanie produktu o podanych atrybutach obowiązkowych: nazwa i cena oraz jeśli jest to wymagane: z podatkiem i promocją, jeśli nie było takiego produktu PRZEBIEG:

- 1. Nalezy podac atrybuty produktu: nazwe, cene jako obowiazkowe dane oraz podatek i promocję, jeśli jest to wymagane
- 2. Należy wywolac PU Szukanie produktu. Nalezy sprawdzic, czy produkt o podanych atrybutach juz istnieje. Jesli tak, nalezy zakonczyc PU, w przeciwnym wypadku nalezy wstawic nowy produkt.

PU Szukanie rachunku

OPIS

- CEL: Poszukiwanie rachunku
- WS (warunki wstępne): może być wywołany z PU Wstawianie nowego rachunku, PU Wstawianie nowego zakupu, PU Obliczanie wartości rachunku
- WK (warunki końcowe): podanie rachunku o podanym numerze lub komunikat o braku rachunku

PRZEBIEG:

- 1. Szukanie rachunku przebiega wedlug numeru podanego do przypadku uzycia
- 2. Jesli istnieje rachunek o podanym numerze, zwracany jest rachunek, w przeciwnym wypadku zwracana jest informacja o braku rachunku.

PU Wstawianie nowego rachunku

OPIS

- CEL: Wstawienie nowego rachunku
- WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)
- WK (warunki końcowe): dodanie rachunku o podanym numerze, jeśli jest to unikatowy numer PRZEBIEG:
- 1. Nalezy podac numer rachunku, ktory powinien byc niepowtarzalny, poniewaz sluzy do identyfikacji rachunku
- 2. Nalezy wywolac PU Szukanie rachunku w celu sprawdzenia, czy numer rachunku sie powtarza.
- 3. Jesli zwrocony wynik oznacza brak rachunku o podanym numerze, mozna wstawic nowy rachunek i zakonczyc PU, w przeciwnym wypadku nalezy zakonczyc PU bez wstawiania nowego rachunku.

PU Obliczanie wartości rachunku

OPIS

- CEL: Obliczanie wartosci rachunku wg podanego podatku
- WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)
- WK (warunki końcowe): podanie wartości całego rachunku o podanym numerze i parametrze wejściowym równym -2 lub wartości zakupionych towarów wg podanej kategorii podatku lub komunikat o braku rachunku

PRZEBIEG:

- 1. Nalezy podac numer rachunku, ktory powinien byc niepowtarzalny, poniewaz sluzy do identyfikacji rachunku oraz wartość podatku lub wartosc -2
- 2. Nalezy wywolac PU Szukanie rachunku w celu sprawdzenia, czy rachunek o podanym numerze istnieje.
- 3. Jesli zwrocony wynik oznacza brak rachunku o podanym numerze, nie mozna obliczyc wartosci wybranego rachunku i nalezy zakonczyc PU, w przeciwnym wypadku nalezy obliczyc wartosc rachunku
- 4. Nalezy uruchomic petle, w ktorej sumowane sa wartosci zakupu obliczane jako iloczyn ceny jednostkowej zakupionego produktu i ilosci zakupu. Jesli zachodzi potrzeba sumowania wartosci zakupu zalezna od wysokosci podatku, nalezy podac wartosc podatku i sumowac jedynie zakupy o podanym podatku, w przeciwnym wypadku sumowane sa wszystkie zakupy (gdy zamiast podatku zostanie przekazana wartosc -2).

PU Wstawianie nowego zakupu

OPIS

CEL: Wstawianie nowego zakupu

- WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)
- WK (warunki końcowe): dodanie nowego zakupu o podanych atrybutach lub zwiekszenie ilosci zakupionego produktu, jeśli już taki produkt zakupiono lub komunikat o braku rachunku

PRZEBIEG:

- 1. Nalezy podac numer rachunku, ktory powinien byc niepowtarzalny, poniewaz sluzy do identyfikacji rachunku oraz dane produktu i jego ilość
- 2. Nalezy wywolac PU Szukanie rachunku w celu sprawdzenia, czy istnieje rachunek o podanym numerze.
- 3. Jesli zwrocony wynik oznacza brak rachunku o podanym numerze, nie mozna wstawic nowego zakupu do rachunku i nalezy zakonczyc PU, w przeciwnym wypadku nalezy wstawic nowy zakup
- 4. Nalezy wybrac produkt oraz ilosc zakupionego produktu.
- 5. Należy wywolac PU Szukanie produktu. Jeśli wybrany produkt nie istnieje, należy zakonczyc PU. W przeciwnym przypadku należy wstawić nowy zakup do rachunku, przegladajac, czy istnieje juz zakup z takim samym produktem. Jesli istnieje, nie tworzy sie nowego zakupu, tylko powieksza się ilosc zakupu istniejacego o ilosc nowego zakupu, w przeciwnym przypadku wstawia sie nowy zakup.

Tworzenie diagramów przypadków użycia

- 1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 2. Wytyczne tworzenia diagramów przypadków użycia (use-cases)

(wg Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I., UML przewodnik użytkownika)

- Model przypadków użycia identyfikacja i specyfikacja wymagań
- 4. Przykłady diagramów przypadków użycia (use-cases)

Przykład 3 identyfikacji i specyfikacji przypadków użycia na diagramie przypadków użycia Biblioteka

Proces identyfikacji i specyfikacji przypadków użycia (slajd 38)

- I. Opis biznesowy "świata rzeczywistego" w języku klienta
- II. Sformułowanie wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych aplikacji oraz wykonanie diagramu wymagań.
- III. Model przypadków użycia aplikacji oparty na diagramie przypadków użycia

I. Opis biznesowy "świata rzeczywistego"

1. Opis zasobów ludzkich

Bibliotekarz może dodawać do katalogu tytułów nowe tytuły. Każdy tytuł jest reprezentowany przez dane: tytuł, autor, wydawnictwo, ISBN oraz informacje o liczbie egzemplarzy i miejscu ich przechowywania i występuje w bibliotece jako pojedyncza informacja dla każdego tytułu. Pewna grupa tytułów opisuje książki nagrane na wybranym nosniku, dlatego dodatkowo tytuł zawiera dane nagrania np. nazwisko aktora. Każdy egzemplarz, niezależnie, czy jest książką czy kasetą, jest opisany odrębną informacją zawierajacą numer egzemplarza, który może się powtarzać dla różnych tytułów. Bibliotekarz może dodawać nowe tytuły i egzemplarze oraz je przeszukiwać, natomiast klient może jedynie przeszukiwać tytuły i sprawdzać egzemplarze wybranych tytułów.

W celu wypozyczenia książki klient musi ją zarezerwować podając dane rejestracji, dane książki oraz datę rezerwacji. Klient musi wypożyczyć zarezerwowaną książkę w terminie jej rezerwacji podając dane rejestracji i rezerwacji, wyszukać rezerwację i następnie ją usunąć. Musi wykonać dane wypozyczenia zawierające: dane rejestracji, dane zarezerwowanej książki oraz datę zwrotu. Rezerwacje można usunąć bez konieczności jej wypożyczenia – w terminie rezerwacji.

W celu **zwrotu książki** należy podać dane rejestracji oraz dane wypożyczonej książki. Zwrot musi nastąpić w okresie wypożyczenia podanym w danych wypożyczenia. ₅₇

Opis biznesowy "świata rzeczywistego" (cd)

2. Przepisy

Pracownik ponosi odpowiedzialność za poprawność danych - odpowiada materialnie za niezgodność danych ze stanem wypożyczalni.

3. Dane techniczne

Klient może przeglądać dane wypożyczalni za pośrednictwem strony internetowej lub bezpośrednio za pomocą specjalnego programu. Zakłada się, że klientów jednocześnie przeglądajądających dane wypożyczalni może być ponad 1000 oraz wypożyczalnia może zawierać kilkadziesiąt tysięcy tytułów oraz przynajmniej dwukrotnie więcej egzemplarzy. Biblioteka składa się z kilku ośrodków w różnych miastach na terenie kraju (lista miast jest dołączona do umowy). Zaleca się stosowanie technologii Java.

II. Sformułowanie wymagań funkcjonalnych i niefunkcjonalnych

Lista wymagań funkcjonalnych programu

- 1. System zawiera katalog zarejestrowanych klientów w wyniku rejestracji klientów.
- 2. System zawiera katalog tytułów w wyniku dodawania tytułów książek
- 3. System zawiera dwa typy egzemplarzy do wypożyczenia: książki i kasety z nagraniami dźwiękowymi książek w wyniku dodawania tych egzemplarzy.
- 4. Każdy egzemplarz zawiera tytuł, nazwisko autora, ISBN, wydawnictwo, jeśli jest to książka oraz dodatkowo nazwisko aktora, jeżeli jest to nagranie dźwiękowe.

  Może wystąpić wiele egzemplarzy książek oraz kaset z tymi samymi tytułami. Każdy egzemplarz, zarówno książka i kaseta, posiadają numer niepowtarzający się w ramach pozostałych identycznych danych (ISBN lub ISBN i nazwisko aktora).
- 5. W celu znalezienia tytułu należy podać ISBN lub ISBN i nazwisko aktora dla nagranej książki
- 6. W celu wybrania właściwego egzemplarza należy podać ISBN, jeśli jest to książka oraz dodatkowo nazwisko aktora, jeśli jest to kaseta oraz numer egzemplarza.
- 7. Zarówno egzemplarze typu książka lub kaseta, mogą być przeznaczane do wypożyczenia na okres umowny oraz na okres ściśle określony w wyniku rezerwacji książki.
- 8. Książki można wypożyczać jedynie po wykonaniu rezerwacji i następnie usunięcia rezerwacji.
- 9. Zwrot wypożyczonej książki musi nastąpić w wyznaczonym terminie.

Lista wymagań niefunkcjonalnych programu

- 1. Wstawianie danych o tytułach i egzemplarzach może odbywać się przez uprawnione osoby
- 2. Wyszukiwanie informacji powinno odbywać się samodzielnie przez klienta
- 3. Operacje zarządzania i wyszukiwania informacji mogą być dokonane przez Internet przez aplikację uruchamianą przez przeglądarkę lub bez jej pośrednictwa

Diagram wymagań funkcjonalnych programu

</requirement>> Tworzenie danych książek

Text = "Bibliotekarz tworzy dane nowych książek: tytul, autor, wydawnictwo, ISBN, numer klsiążki."

ID = "REQ007"

source = "Wypozyczalnia"

kind = "Functional"

verifyMethod = ""

risk = "Medium"

status = "Approved"

<<requirement>>

Obsluga zasobów biblioteki przez bibliotekarza

Text = "Bibliotekarz zarządza danymi zasobów biblioteki: książek i klientów biblioteki"

source = "Wypozyczalnia"

kind = "Functional"

verifyMethod = ""

risk = "Medium"

status = "Approved"

Text = ""

ID = "REQ001"

source = "Wypozyczalnia"

<<requirement>>

Rejestracja klientów biblioteki

Text = "Klient musi zarejestrować się w celu korzystania z biblioteki. Podaje dane osobowe, które zatwierdza bibliotekarz "

source = "Wypozyczalnia"

kind = "Functional"

verifyMethod = ""

risk = "Medium"

status = "Approved"

Text = ""

ID = "REQ002"

<<requirement>>

Usuwanie danych książek

Text = "Bibliotekarz usuwa dane książek wg:

ISBN,numer książki."

ID = "REQ003"

source = "Wypozyczalnia"

kind = "Functional"

verifyMethod = ""

risk = "Medium"

밥

status = "Approved"

</requirement>> Modyfikacja danych ksiażek

Text = "Bibliotekarz modyfikuje dane

książek wg: ISBN,numer książki, nowy numer książki."

ID = "REQ009"

source = "Wypozyczalnia"

kind = "Functional"

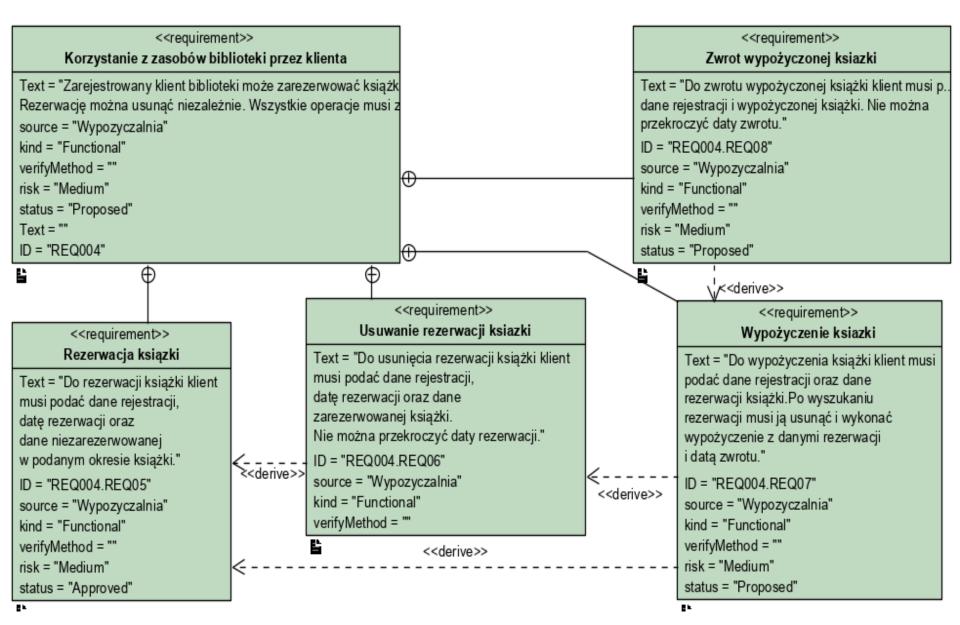
verifyMethod = ""

risk = "Medium"

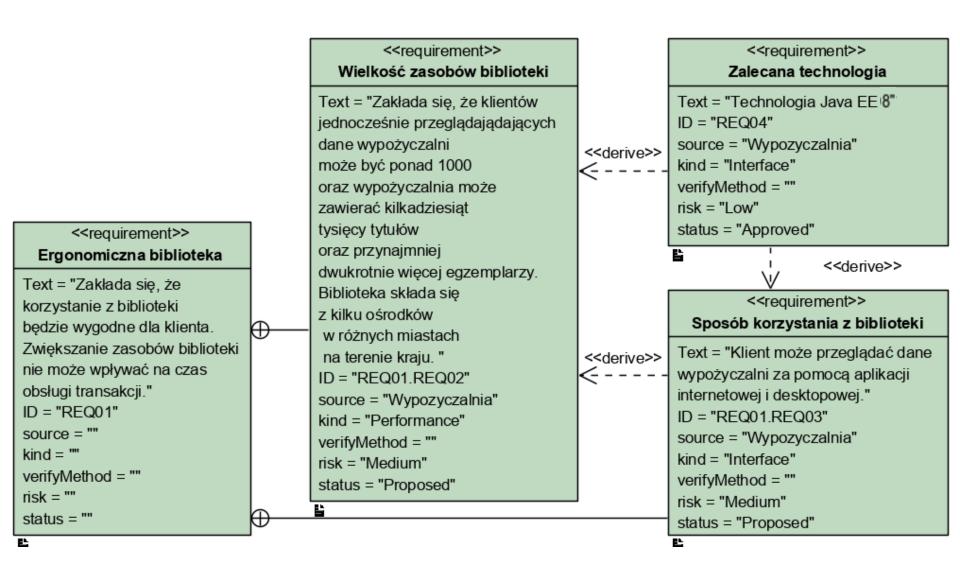
밥

status = "Approved"

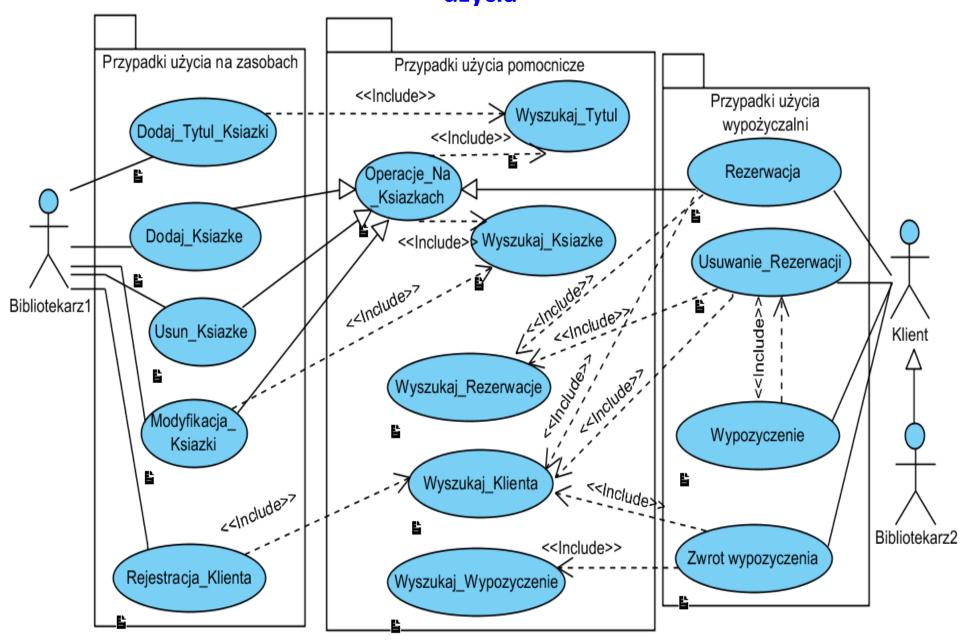
Diagram wymagań funkcjonalnych programu (cd)

Diagram wymagań niefunkcjonalnych programu (cd)

III. Model przypadków użycia aplikacji oparty na diagramie przypadków użycia

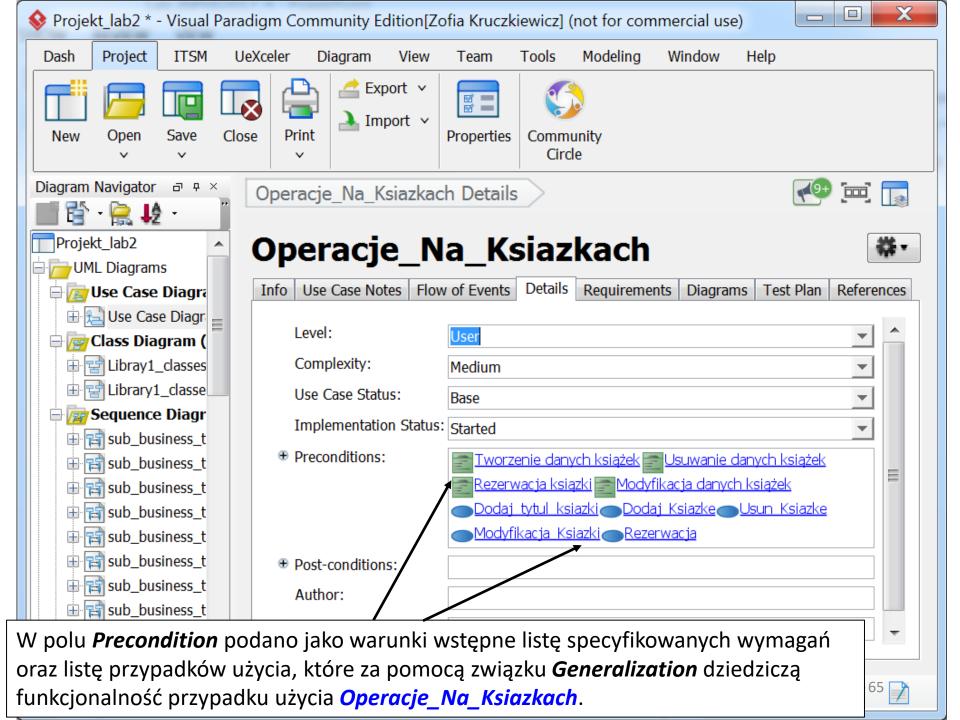

Operacje_Na_Ksiazkach

Info Use Case Note	es Flow of Events Details Requirements Diagrams Test Plan References
Rank:	Medium 🔻 🔸 🕶
ID:	UC12
Status:	Identify ▼ Next
Justification:	
Primary Actors:	
Supporting Actors:	
Task Pool:	Link to
Description:	
B- ≣- ≣	- F - 📺 - 📭 \digamma + - 🗓 - 🗥 🕛 -
oraz numwr książl 2. Należy wywoła aktorze już istniej 3. Należy utworzy przekazać go do l	atrybuty tytułu: ISBN jako obowiazkowa i ewentualnie aktora, jesli ksiażka jest nagrana ki ć PU Wyszukaj Tytul. Należy sprawdzić, czy tytuł o podanym ISBN i ewentulanym e. Jeśli nie, należy zakończyć PU. vć egzemplarz zawierajacy numer podany do wyszukiwania egzemplarza i należy PU Wyszukaj Ksiazke.

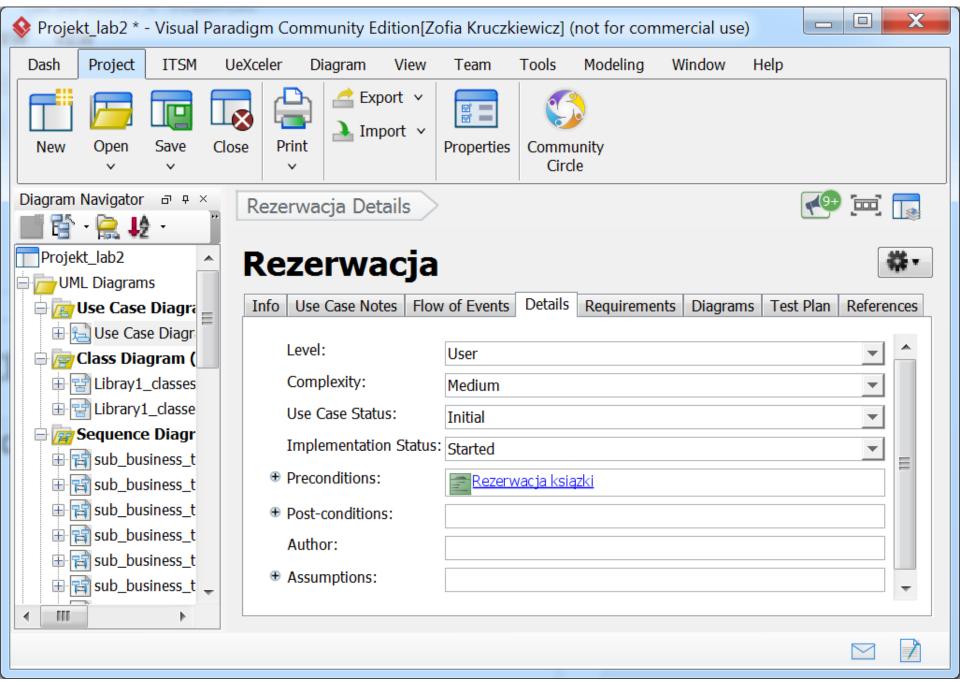

Rezerwacja

Info Use Case Note	s Flow of Events	Details	Requirements	Diagrams	Test Plan	References
Rank:	High ▼					
ID:	UC13					
Status:	Identify N	lext				
Justification:						
Primary Actors:	Klient					
Supporting Actors:						
Task Pool:	Link to					
Description:						
B-≡- ≡	• F • 📑 •	📭 🎉	+- 🖫 -		*	
czy dany eg Jesli tak, 2. Należy w Wyszukaj Kl 3. Należy w ksiażki, da umieścić w	zemplarz ks należy zako yszukać kli ienta Jeśli ykonać reze ne klienta zbiorze rez znalezioneg	iazki ńczyc enta w nie i rwacje oraz w erwac	nie jest PU wg numeru istnieje, e, umieszc date rezer ji zarezer	zarezer karty b należy zając n wacji	wowany ibliote zakończ a niej Dane re	Wyszukaj Rezerwacje, w podanym terminie. ecznej za pomocą PU cyć PU. dane wyszukanej ezerwacji należy ci i w zbiorze

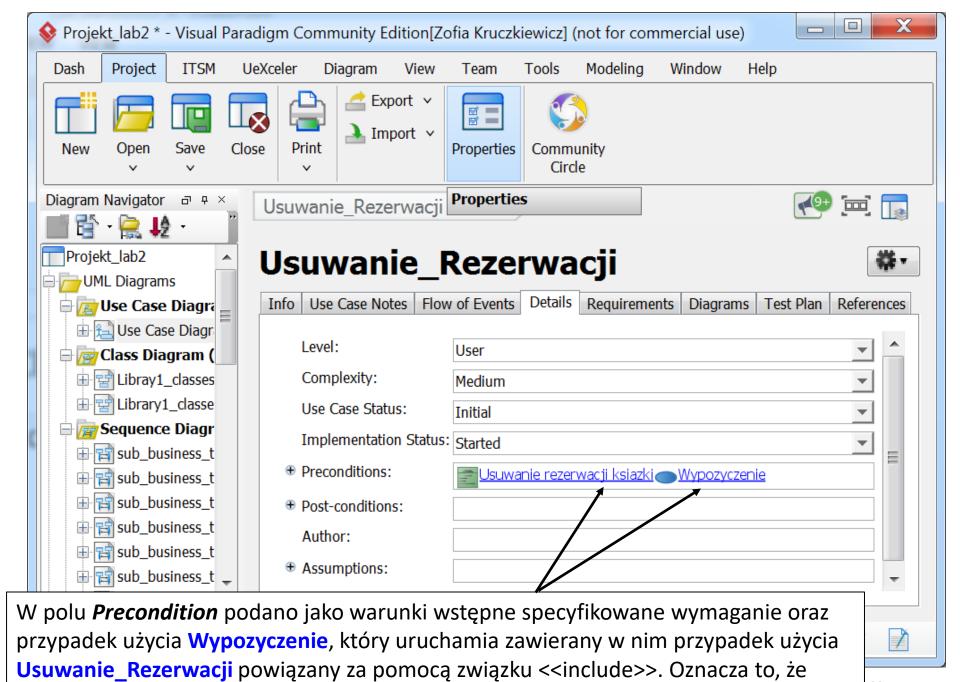

Usuwanie_Rezerwacji

Info	Use Case Note	s Flow of Events	Details	Requirements	Diagrams	Test Plan	References		
Rank	::	Medium							
ID:		UC14							
Statu	is:	Identify ▼ 1	lext						
Justii	fication:								
Prim	ary Actors:	Klient							
Supp	orting Actors:								
Task	Pool:	Link to							
Desc	ription:								
В	→ = → !=	• F • 📑 •	📭 🎉	+ -	A O	*			
2.	Należy w stał znal	odać numer yszukać kli eziony, nal szukać reze	enta eży z	za pomocą akończyć F	PU Wysz Uzinf	u <mark>kaj Kl</mark> ormacj <i>a</i>	ienta.	u rezerwac	įį.
br	aku rezer	zerwacje. J wacji. unać rezerw							3
	****	i przekazać							
	Abstract Le	af Root							

każdy zawierany przypadek użycia podaje listę przypadków użycia, które go zawierają.

69

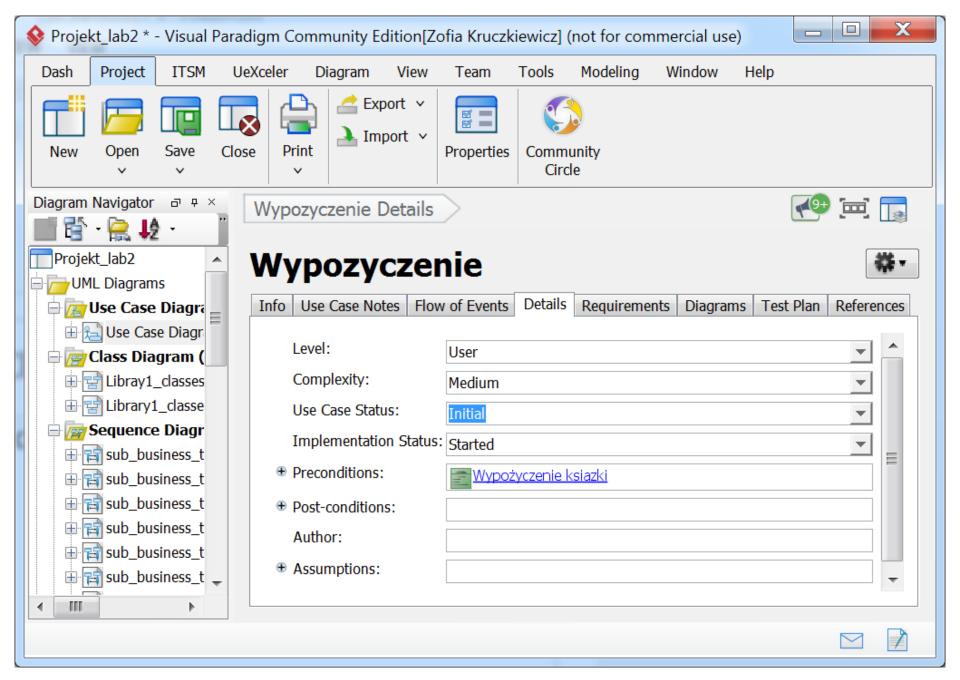

Wypozyczenie

Info Use Case Note	s Flow of Events Details Requirements Diagrams Test Plan References					
Rank:	Medium					
ID:	UC16					
Status:	Identify ▼ Next					
Justification:						
Primary Actors:	Klient					
Supporting Actors:						
Task Pool:	Link to					
Description:						
B- ≡- ≡	- F - = - F +					
1. <u>Należy p</u> klienta.	rzekazać dane rezerwacji i numer karty bibliotecznej	•				
2. Należy usunąć rezerwację za pomocą PU Usuwanie Rezerwacji. Jeśli zwrócone dane zawierają dane rezerwacji, należy pobrać dane klienta,						
dane ksiazki, okres wypożyczenia i wykonać wypożyczenie w podanym okresie rezerwacji. w przeciwnym wypadku należy zakończyć PU.						
klienta.	ożyczenia umieścić w danych ksiązki i zbiorze wypożyczeń	-				
Abstract Le	eaf Root					

Przykład 4 identyfikacji i specyfikacji przypadków użycia na diagramie przypadków użycia Wypożyczalnia książek

I. Opis biznesowy "świata rzeczywistego" w języku klienta

1. Opis zasobów ludzkich

Pracownik wypożyczalni może dodawać do katalogu tytułów nowe tytuły, usuwać lub zmieniać. Każdy tytuł jest reprezentowany przez następujące dane: tytuł, autor, wydawnictwo, ISBN oraz informacje o liczbie egzemplarzy. Każdy egzemplarz książki jest opisany odrębną informacją zawierajacą numer egzemplarza oraz jest powiązany z informacją o tytule. Numery egzemplarzy mogą się powtarzać dla różnych tytułów. Pracownik bilioteki może dodawać lub usuwać nowe egzemplarze o tytułach przechowywanych w wypożyczalni. Pracownik wypożyczalni wypożycza podane książki i czasopisma osobom zarejestrowanym, o ile je posiada. Wypożyczający może opcjonalnie zarezerwować książkę lub czasopismo, które nie jest dostępne w danej chwili za pośrednictwem pracownika wypożyczalni. W momencie, kiedy zamówione rzeczy są dostępne - albo po zwrocie lub dzięki zakupowi, można je wypożyczyć i usunąć rezerwację, jeśli jest. Rezerwację można usunąć niezależnie. Pracownik wypożyczalni może utworzyć, zmienić i usunać dane o wypożyczających, wypożyczeniach i rezerwacjach

2. Przepisy, strategia firmy

Pracownik odpowiada materialnie za niezgodność danych ze stanem wypożyczalni. Wypożyczalnia powinna być przyjazna dla klienta biznesowego

3. Dane techniczne

Zakłada się, że klientów, jednocześnie przeglądajądających dane wypożyczalni może być ponad 1000 oraz wypożyczalnia może zawierać kilkadziesiąt tysięcy tytułów oraz przynajmniej dwukrotnie więcej egzemplarzy. Zaleca się stosowanie technologii Java.

II. Wymagania funkcjonalne i niefunkcjonalne aplikacji

Wymagania funkcjonalne

- 1. System powinien wspierać wypożyczalnię książek
- Bibliotekarz wstawia nowe tytuły i książki o danym tytule w kilku egzemplarzach.
   Usuwa tytuły, książki i czasopisma. Może zmodyfikować dane o tytułach.
- 3. Bibliotekarz wstawia, usuwa lub zmienia dane osobowe wypożyczających.
- 4. Wypożyczający, którego dane osobowe są przechowywane w bibliotece, może zarezerwować książkę, która nie jest dostępna w danej chwili, za pośrednictwem bibliotekarza
- 5. Wypożyczający, którego dane osobowe są przechowywane w bibliotece za pośrednictwem bibliotekarza może wypożyczyć książkę zarezerwowaną wcześniej lub bez rezerwacji w momencie, kiedy książka jest dostępna. W przypadku wcześniejszej rezerwacji wypożyczanej książki, należy ją usunąć. Rezerwację można usunąć niezależnie.
- 6. Bibliotekarz może łatwo utworzyć, zmienić i usunąć informację o wypożyczeniach i rezerwacjach

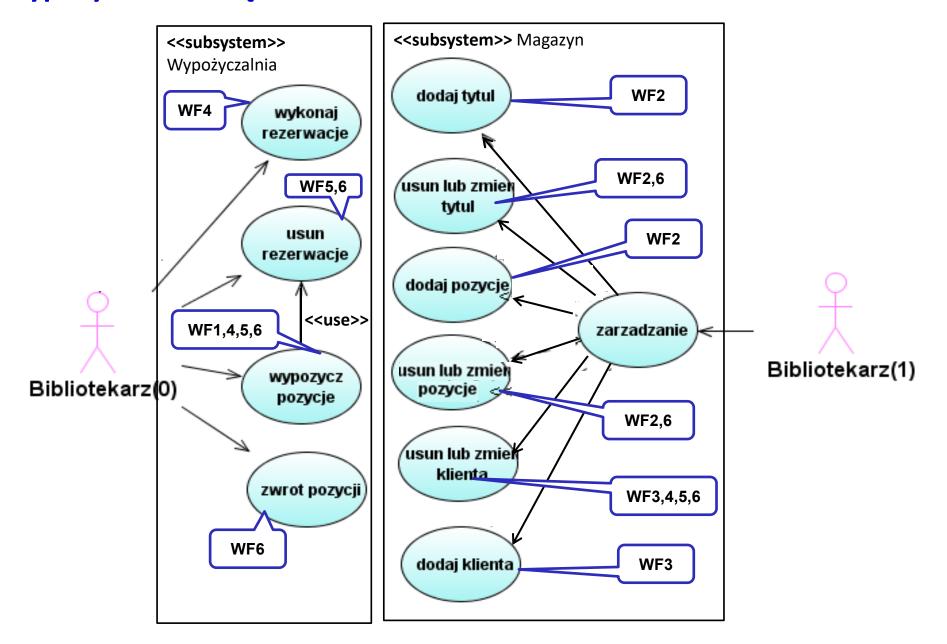
Wymagania niefunkcjonalne

- 1. System powinien pracować w popularnych systemach (LINUX, Windows) i powinien mieć nowoczesny graficzny interfejs użytkownika
- 2. System powinien się rozwijać np. wprowadzenie możliwości zawiadamiania rezerwującego książkę o jej dostępności lub dłużnika o przekroczeniu terminu wypożyczenia przez Internet

III. Model przypadków użycia aplikacji oparty na diagramie przypadków użycia

AKTOR	OPIS	PRZYPADKI UŻYCIA
Bibliotekarz	Bibliotekarz wypożycza, rezerwuje książki i przyjmuje zwroty książek oraz usuwanie rezerwacji. Jest on odpowiedzialny za utrzymywanie zasobów biblioteki (wstawianie i usuwanie: tytułów książek, egzemplarzy książek oraz danych wypożyczających)	 zarzadzanie wykonaj rezerwacje usun rezerwacje wypozycz pozycje zwrot pozycji

Wypożyczalnia książek (wg Hans-Erik Erikson, Magnus Penker, UML Toolkit, John Wiley&SonS INC, 1998)

PU wypozycz pozycje

OPIS

- **CEL:** obsługa bibliotekarza
- WS (warunki wstępne): inicjalizacja przez uruchomienie programu (np. otwarcie strony WWW, start aplikacji)
- **WK (warunki końcowe):** pojawienie się nowej danej o wypożyczeniu w aplikacji, usunięcie rezerwacji wypożyczanej pozycji w przypadku, gdy była wcześniej zarezerwowana lub komunikat o przyczynach braku wypożyczenia

PRZEBIEG 1 (podstawowy):

- 1. Przekazanie danych wypożyczanego tytułu oraz wypożyczającego przez aktora
- 2. Identyfikacja wypożyczającego jeśli jest, przejdź do punktu 3 lub zakończ automatycznie wypożyczanie
- Identyfikacja rezerwacji dla tytułu wypożyczanej książki jeśli klient posiada taką rezerwację, przejdź do punktu 4 lub automatycznie zakończ wypożyczanie
- 4. Identyfikacja dostępności egzemplarza (pozycji) jeśli jest przynajmniej jeden egzemplarz wolny, przejdź do punktu 5 lub zakończ automatycznie wypożyczanie
- Rejestracja nowego wypożyczenia zawierającego informację o wypożyczającym i wypożyczonym egzemplarzu i wywołanie PU usun rezerwacje

PRZEBIEG 2 (alternatywny przy braku rezerwacji – rezultat zastosowania relacji <<use>>>):

- Przekazanie danych wypożyczanego tytułu oraz wypożyczającego przez aktora
- 2. Identyfikacja tytułu jeśli tytuł jest w systemie, przejdź do punktu 3 lub automatycznie zakończ wypożyczanie
- 3. Identyfikacja dostępności egzemplarza (pozycji) jeśli jest przynajmniej jeden egzemplarz wolny, przejdź do punktu 4 lub zakończ automatycznie wypożyczanie
- 4. Identyfikacja wypożyczającego jeśli jest, przejdź do punktu 5 lub zakończ automatycznie wypożyczanie
- 5. Rejestracja nowego wypożyczenia zawierającego informację o wypożyczającym i wypożyczonym egzemplarzu.

Test PU: wypożycz pozycje

Dane wejściowe:

Dane klienta wypożyczającego książkę, tytuł wypożyczanej książki

Dane wyjściowe:

- Powstanie nowego wypożyczenia, jeśli dane wejściowe były w systemie oraz była wolna książka o podanym tytule
- Usunięcie rezerwacji wypożyczonej książki, jeśli była w systemie dla danego klienta

Tworzenie diagramów przypadków użycia

- 1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 2. Wytyczne tworzenia diagramów przypadków użycia (use-cases)

(wg Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I., UML przewodnik użytkownika)

- 3. Model przypadków użycia identyfikacja i specyfikacja wymagań
- 4. Przykłady diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 5. Podsumowanie

Wnioski - model przypadków użycia

- Opis w języku klienta
- Zewnętrzna postać systemu
- Strukturyzacja za pomocą przypadku użycia czyli struktura postaci zewnętrznej systemu
- Używany głównie jako kontrakt między klientem i wykonawcami, określający co system powinien robić i czego nie powinien robić
- Może zawierać redundancję, sprzeczności
- Przedstawia funkcjonalność tworzonego systemu, dołączając architekturę ważnej funkcjonalności
- Definiuje przypadki użycia analizowane w modelu analizy

Tworzenie diagramów przypadków użycia

- 1. Elementy diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 2. Wytyczne tworzenia diagramów przypadków użycia (use-cases)

(wg Booch G., Rumbaugh J., Jacobson I., UML przewodnik użytkownika)

- Model przypadków użycia identyfikacja i specyfikacja wymagań
- 4. Przykłady diagramów przypadków użycia (use-cases)
- 5. Dodatek

5. Dodatek – metodyka DevOps rozwijana w ramach Inżynierii Oprogramowania

2. Definicje inżynierii oprogramowania- slajd 17 prezentowany podczas 1-go wykładu

[Fritz Bauer]

Opracowanie sprawdzonych zasad inżynierii oraz ich zastosowanie w celu wytworzenia niedrogiego i niezawodnego oprogramowania, działającego efektywnie na rzeczywistych maszynach.

[IEEE 1993]

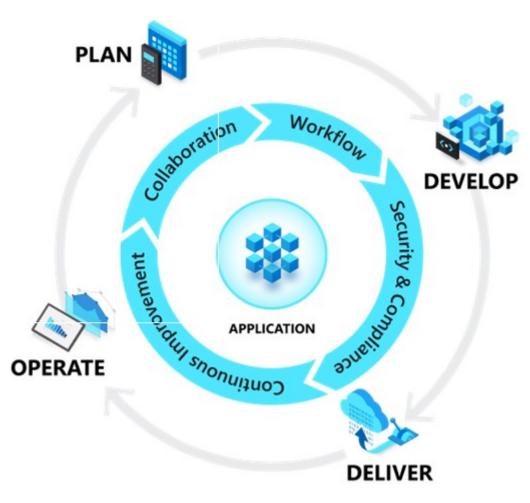
- 1. Zastosowanie systematycznego, zdyscyplinowanego, poddającego się ocenie ilościowej, podejścia do wytwarzania, stosowania i pielęgnacji oprogramowania, czyli wykorzystanie technik tradycyjnej inżynierii w informatyce.
- 2. Dziedzina wiedzy zajmująca się badaniem metod jak w p.1

Przykład jednej z metodyk - DevOps (Development Operations) jako cykl życia tworzenia aplikacji

https://azure.microsoft.com/pl-pl/resources/cloud-computing-dictionary/what-is-devops/

Inżynieria oprogramowania jako dziedzina wiedzy
Informatyki oznacza naukę obejmującą między innymi definiowanie i badanie metodyk tworzenia oprogramowania.

Metodyka DevOps nawiązuje do praktyk przypisanych do 5 – poziomów dojrzałości wytwarzania oprogramowania zdefiniowanych w ramach CMMI (slajd 72 – wykład 1).

Dziękuję za uwagę